

պելու և այլն) միջոցներով մրցեցան, մինչեւ իսկ մէկն յաջողեցաւ մեքենայով ալ տպել Եազմաները. սակայն եւրոպական փայլուն Եազման ալ վերջապէս իր սարօքն իր կանոնաւոր տեղն ունեցաւ Կ. Պոլիսի և Սկիւտարի Եազմաներու տուրեւառին քով՝ եւրոպացի վաճառականներու և հայ վաճառողներու ձեռքով:

Եազմայի գործը 70-80 տարիէ ի վեր Հայոց ձեռքն էր, և ասկէ զատ՝ Սամաթիա Սկիւտար և այլուր բացուած էին ընդարձակատարր գործարաններ՝ պատմախանե անունով՝ ընկերութեան մը միջոցով, ուր տեղական Եազմայի հետ կը գործուէին նաև Բուսնու, շեֆե, սելանի, սոֆա, որ հին հրապարակին բանուկ վաճառքն էին:

Կենդրոն Կ. Պոլիսի հրապարակէն՝ գլխաւորապէս Անգղիայի վաճառք կը սփռուէին՝ երկթեւ ուղղութեամբ և գաւառական գլխաւոր վայր ու քաղաք Ադրիանուպոլիսի, Սելանիկի, Սոֆիայի, Մանասզըրի, Ռուսֆուքի, Ֆիլիպպի, Վառնայի, Պրուսայի, Չմիւռնայի, Նիկոմիդիայի, Կիւրինի, Կեսարիայի, Կարինի, Սեբաստիայի, Թօքատի, Բաղէշի, Վանի, Կիլիկիայի և Տրապիզոնի միջոցով՝ Բումէլիի և Անատոլույի մէջ. Բումէլի՝ մեծ մասով լաւ և կանխիկ վճարող՝ կը գնէր, բաց ի ամերիգանի ու ձերմակեղէնի և ներկուածներու տեսակներէ, պատմայի լուրջ եւ մանրկոտ զուսպ տեսակներ՝ ընդհանրապէս պէթ ըէնկ ըսուածները, մանրկոտ մոռ եւ պալ ըէնկի պատմայ, մանրկոտ սագըզայի, հինգ գոյն՝ մանրկոտ և էլվան ու ձերմակ յատակներու վրայ, բիքէ, եռագոյն ծողկեւորներ, մեծաքանակ ըմպէ, երկգոյն ձերմակ՝ մանաւանդ Կրաֆթընի Բոթըրի և Շուապիի, մթագոյն և միշտ մանրածաղիկ էլվաններ՝ խիստիան չեթիսի ըսուած, իրենց ժուժկալ և պարզուկ ներդաշնակութեանց համար, և այլն և այլն: